

PRESEDOVANJE SLOVENIJE SVETU EVROPSKE UNIJE (EU) – CIVILNA ZAŠČITA

Slovenian Presidency of the Council of the EU – Civil Protection

Mateja Berglez*, Milena Dobnik Jeraj**, Gregor Volaj*** UDK 351.743:341.217(4)

Povzetek	Abstract
<p>Med predsedovanjem Slovenije Svetu EU v prvi polovici leta 2008 je Uprava RS za zaščito in reševanje izvajala aktivnosti na področju civilne zaščite. Splošni načrt dela je bil načrtan v osemnajstmesečnem programu tria, ki ga je Slovenija pripravila skupaj z Nemčijo in Portugalsko. Med šestmesečnim predsedovanjem so bile dejavnosti civilne zaščite osredotočene na tri področja, in sicer:</p> <ul style="list-style-type: none"> – krepitev odziva EU na nesreče, – sodelovanje s tretjimi državami, predvsem z državami Zahodnega Balkana, – sodelovanje z mednarodnimi organizacijami. <p>Ena od ključnih nalog Slovenije na področju civilne zaščite je bila tudi politična koordinacija intervencij mehanizma civilne zaščite v tretjih državah, pri čemer je imelo osrednjo vlogo Ministrstvo za zunanje zadeve, Uprava RS za zaščito in reševanje pa je zagotavljala strokovno podporo. V Sloveniji sta bila med predsedovanjem organizirana dva dogodka, in sicer sestanek generalnih direktorjev za civilno zaščito in seminar o krepitvi sodelovanja z državami kandidatki in državami Zahodnega Balkana na področju civilne zaščite. Med predsedovanjem so v okviru rednih dejavnosti, ob večjih dogodkih pa v okviru povečane pripravljenosti, sodelovale tudi sile za zaščito, reševanje in pomoč, ki so skrbele predvsem za požarno varnost.</p>	<p>In the first half of 2008, during the Slovenian Presidency of the EU Council, the Administration of the Republic of Slovenia for Civil Protection and Disaster Relief carried out activities in the field of civil protection. The general plan of work was outlined in the 18-month Programme of the German, Portuguese and Slovenian Presidencies. In the six-month period of the Slovenian Presidency, activities in the field of civil protection were focused on three areas, namely:</p> <ul style="list-style-type: none"> – reinforcing response of the EU to disasters, – cooperation with the third countries, with an emphasis on the cooperation with the Western Balkan countries, – cooperation with international organisations. <p>One of the key tasks of Slovenia in the field of civil protection was also political coordination of interventions of the Civil Protection Mechanism in third countries, whereby the Ministry of Foreign Affairs had the central role and the Administration of the Republic of Slovenia for Civil Protection and Disaster Relief provided expert support. In Slovenia, two events were organised during the Presidency, namely the Directors-General Meeting for Civil Protection and the Seminar on Strengthening Cooperation with the Candidate Countries and Western Balkan Countries in the Field of Civil Protection. During the Presidency within regular activities and during larger events in the frame of increased capabilities, the protection, rescue and relief units participated as well, which were responsible, in particular, for fire safety.</p>

Uvod

Celoten okvir slovenskega predsedovanja je bil načrtan v osemnajstmesečnem programu predsedovanja tria, ki ga je Slovenija pripravila skupaj z Nemčijo (ki je predsedovala Svetu EU od 1. januarja do 30. junija 2007) in Portugalsko (ki je predsedovala Svetu EU od 1. julija

2007 do 31. decembra 2007)¹. Osrednji namen uvedbe osemnajstmesečnega skupinskega predsedovanja je okrepiti sodelovanje med tremi zaporedno predsedujočimi državami članicami in tako prispevati k dolgoročno bolj usklajenemu razvoju politik EU. Vsaka država pa za svoje polletno predsedovanje Svetu EU pripravi še šestmesečni program.

* mag., Ministrstvo za obrambo RS, Uprava RS za zaščito in reševanje, Vojkova c. 61, Ljubljana, mateja.berglez@urszr.si

** mag., Ministrstvo za obrambo RS, Uprava RS za zaščito in reševanje, Vojkova c. 61, Ljubljana, milena.dobnik.jeraj@urszr.si

*** Ministrstvo za obrambo RS, Uprava RS za zaščito in reševanje, Vojkova c. 61, Ljubljana, gregor.volaj@urszr.si

¹ 18-mesečni program predsedovanja Nemčije, Portugalske in Slovenije. Bruselj, 21. december 2006. 17079/06. Dostopno na: http://www.eu2008.si/si/News_and_Documents/download_docs/January/O1160TH_PV_EP/O1118-monthProgramme.pdf (5. 7. 2008).

Uprava RS za zaščito in reševanje (URSZR) je med predsedovanjem Slovenije Svetu EU izvajala vsebinske in organizacijske dejavnosti na področju civilne zaščite (CZ). Za izvajanje nalog predsedovanja sta bili v URSZR oblikovani ožja in širša delovna skupina ter koordinacijska skupina za intervencije v tretjih državah. Za usklajevanje dela na ravni Ministrstva za obrambo (MORS) je bila oblikovana projektna skupina MORS. Dejavnosti v zvezi z vsebino CZ je v URSZR izvajala skupina desetih ljudi, pri pripravi in izvedbi programa predsedovanja pa je sodelovala večina delavcev uprave. Posamezniki, ki so bili vključeni v projekt predsedovanja, so se med pripravami ustrezno usposobili, predvsem glede poznavanja delovanja in organi-

Civilna zaščita v Evropski uniji

Civilna zaščita je ena od evropskih politik, kjer sodelovanje poteka po načelu subsidiarnosti. Primarno vlogo pri obvladovanju nesreč ohranjajo države, aktivnosti na ravni Skupnosti pa smiselno podpirajo in dopolnjujejo nacionalne dejavnosti, predvsem ob večjih nesrečah, ki presegaajo zmoglosti posameznih držav.

Sodelovanje na področju civilne zaščite na ravni Skupnosti je namenjeno boljši zaščiti ljudi, okolja, premoženja in kulturne dediščine ob večjih naravnih in tehnoloških nesrečah, ki se zgodijo v EU, pa tudi zunaj nje. Dejavnosti civilne zaščite naj bi prispevale k zmanjšanju števila žrtev in poškodovanih ob nesrečah ter okoljske in ekonomske škode, hkrati pa k boljši socialni povezanosti in solidarnosti med evropskimi državljani¹.

Začetki civilne zaščite segajo v sredino osemdesetih let, ko so bile sprejete prve resolucije o nudenju pomoči ob nesrečah med državami članicami, ki so vzpostavile politične temelje za sodelovanje na tem področju. Za razvoj civilne zaščite je bila pomembna zasnova dvoletnega (1998–1999) Akcijskega programa Skupnosti na področju CZ, temu pa je sledil petletni program (2000–2004), ki je bil podaljšan še za obdobje 2005–2006. Namen akcijskega programa CZ je bil krepiti sodelovanje in izmenjavo izkušenj med državami članicami EU, pa tudi medsebojno pomoč ob večjih nesrečah. Leta 2001 je bil vzpostavljen mehanizem Skupnosti za pospeševanje okrepljenega sodelovanja na področju civilne zaščite², ki je bil na podlagi izkušenj in pridobljenega znanja v letu 2007 prenovljen³.

Mehanizem CZ je glavno orodje Skupnosti za izvedbo skupnih intervencij držav članic na področju civilne zaščite ob vseh vrstah nesreč znotraj EU in v tretjih državah. Njegov glavni namen je na prošnjo prizadete države zagotoviti pomoč ob nesreči in izboljšati usklajevanje intervencije, ki jo zagotavljajo države članice. Za zagotavljanje hitrega in učinkovitega odziva so v mehanizmu CZ med drugim na voljo: Center za spremljanje in obveščanje (MIC), skupni komunikacijski in informacijski sistem (CECIS), usposabljanje za boljše sodelovanje enot in strokovnjakov iz različnih držav (različne stopnje usposabljanja, skupne vaje in program izmenjave strokovnjakov). Razvijajo se tudi sistemi za zaznavanje in zgodnje opozarjanje na nesreče, pa tudi za boljše obveščanje javnosti. Dopolnilna vloga evropske CZ se kaže tudi kot pomoč pri zagotavljanju prevoza za sile in sredstva, ki jih države članice ponudijo prizadeti državi. Mehanizem CZ pokriva predvsem odziv na nesreče in nekatere vidike pripravljenosti.

Drugi pomembni zakonodajni akt na področju civilne zaščite je finančni instrument⁴, sprejet leta 2007. Ta določa pravila za zagotavljanje finančne pomoči pri ukrepih pripravljenosti in preventive, pri čemer se s študijami in raziskavami podpira izmenjava znanja, dobrih praks in informacij. Poleg tega finančni instrument omogoča financiranje dejavnosti mehanizma CZ.

V fazi pripravljenosti in odziva se civilna zaščita EU povezuje tudi s področjema nesreč z nevarnimi snovmi in onesnaženjem morja. Zaradi vse večjega pretoka ljudi v EU je bila v letu 1991 postavljena zakonodajna osnova za uvedbo enotne evropske številke za klic v sili 112⁵. Samo ena številka za klic v sili v vseh državah članicah naj bi evropskim državljanom olajšala, predvsem pa pospešila dostop do reševalnih služb na celotnem območju EU. Slovenija je enotno evropsko številko za klic v sili 112 uvedla konec leta 1997.

¹ Community cooperation in the field of civil protection. Dostopno na: http://ec.europa.eu/environment/civil/prote/cp01_en.htm [18. junij 2008].

² Odločba Sveta 2001/792/ES, Euratom o vzpostavitvi mehanizma Skupnosti za pospeševanje okrepljenega sodelovanja na področju civilne zaščite.

³ Odločba Sveta 2007/779/EC, Euratom o vzpostavitvi mehanizma Skupnosti na področju civilne zaščite (prenova).

⁴ Odločba Sveta 2007/162/ES, Euratom o vzpostavitvi finančnega instrumenta za civilno zaščito.

⁵ 91/396/EGS: Council Decision of 29 July 1991 on the introduction of a single European emergency call number. Official Journal L 217, 6. 8. 1991, str. 0031–0032.

ziranosti Evropske unije ter izvajanja politik na evropski ravni. Pomembno pa je bilo tudi jezikovno usposabljanje in seznanjanje s terminologijo EU.

Ključna naloga URSZR je bila priprava in vodenje zasedanj oziroma predsedovanje Delovni skupini za civilno zaščito pri Svetu EU (PROCIV)². Poleg tega smo v Sloveniji organizirali dva dogodka, in sicer sestanek generalnih direktorjev za civilno zaščito in seminar o krepitvi sodelovanja z državami kandidatkami in državami Zahodnega Balkana na področju civilne zaščite. Naša tretja ključna naloga med predsedovanjem je bila povezana s koordinacijo intervencij mehanizma civilne zaščite v tretjih državah ob večjih nesrečah. Operativno koordinacijo teh intervencij izvaja Evropska komisija, politično pa predsedujoča država. Pri tem je imelo ključno vlogo Ministrstvo za zunanje zadeve, Uprava RS za zaščito in reševanje pa mu je zagotavljala strokovno podporo ter v sodelovanju z Evropsko komisijo spremljala razmere na prizadetem območju.³

Pri opravljanju nalog med predsedovanjem so v okviru rednih dejavnosti in povečane pripravljenosti (ob organizaciji večjih dogodkov v Sloveniji) sodelovale tudi sile za zaščito, reševanje in pomoč z območja posameznih dogodkov. Naloge so opravljale v skladu z Načrtom izvajanja nalog zaščite in reševanja med predsedovanjem Slovenije Svetu EU⁴, vključevale pa so predvsem požarno varovanje (Letališče Jožeta Pučnika, Kongresni center Brdo in drugi kraji, v katerih so potekali večji dogodki), po potrebi pripravljenost na izvidništvo RKB in dekontaminacije ter pripravljenost na ukrepanje ob prometni nesreči.

Polletni program dela na področju CZ smo določili v skladu z nacionalnimi prednostnimi nalogami in osemnajstmesečnim programom tria, upoštevali pa smo tudi aktualno problematiko, to je veliko število nesreč, ki so se zgodile v zadnjih letih znotraj in zunaj Skupnosti. Osredotočili smo se na tri področja:

- krepitev odziva EU na nesreče,
- sodelovanje s tretjimi državami, predvsem z državami Zahodnega Balkana⁵,
- sodelovanje z mednarodnimi organizacijami.

² Delovna skupina za civilno zaščito je obravnavala tudi področje varovanja evropske kritične infrastrukture. V tem delu je delovni skupini predsedoval predstavnik Urada za civilno obrambo Ministrstva za obrambo.

³ Več o slovenski vlogi in dejavnostih pri odzivu na nesreče v tretjih državah med slovenskim predsedovanjem Svetu EU glej v članku Vloga predsedujoče države EU ob večjih nesrečah v tretjih državah avtorja Domna Torkarja v tej številki Ujme.

⁴ Načrt izvajanja nalog zaščite in reševanja med predsedovanjem Slovenije Svetu EU, Ljubljana, 27. 12. 2007, številka: 842-80/2007-1.

⁵ Z besedno zvezo države Zahodnega Balkana poimenujemo morebitne države kandidatke za članstvo v EU, in sicer: Albanijo, Bosno in Hercegovino, Črno goro in Srbijo, ter državi kandidatki Hrvaško in Makedonijo, v proces pa je bila kot država kandidatka vključena tudi Turčija.

Krepitev odziva na nesreče

V letu 2007 je bilo glede na podatke Združenih narodov 399 naravnih nesreč, v katerih je bilo ogroženih 197 milijonov ljudi, 16.715 jih je v teh nesrečah umrlo. Gospodarska škoda, ki je nastala zaradi posledic nesreč, je ocenjena na 62,5 milijona dolarjev.⁶ Število ogroženih in mrtvih je bilo v preteklih letih še višje, saj se je vsako leto zgodila vsaj ena nesreča velikih razsežnosti (npr. cunami v Aziji v letu 2004, orkan Katrina v ZDA v letu 2005). Zaskrbljujoče je predvsem dejstvo, da število nesreč glede na stanje pred desetletji močno narašča⁷.

Področje civilne zaščite na ravni EU se je v zadnjem desetletju zelo razvilo – sprejeti so bili ustrezni zakonodajni akti in Skupnost se je z zmogljivostmi držav članic v kratkem času sposobna odzvati na prošnje za pomoč držav članic EU in tudi tretjih držav ob večjih nesrečah. Kljub temu se kaže jasna potreba po še večji učinkovitosti in hitrejšem odzivu, kar bi prispevalo k zmanjšanju števila poškodovanih in mrtvih. V ta namen je slovensko predsedstvo namenilo poudarek nadaljnjemu razvoju zmogljivosti evropske civilne zaščite. Na podlagi Sporočila Evropske komisije o odzivu na nesreče so bili sprejeti **Sklepi Sveta o okrepitvi zmogljivosti odzivanja Unije na nesreče – na poti k celostnemu pristopu do obvladovanja nesreč**⁸. Sklepi vsebujejo nekatere ključne elemente za doseganje učinkovitega, celovitega in usklajenega odziva EU na nesreče, ki ga je mogoče doseči ob upoštevanju načela nacionalne odgovornosti (vsaka država članica ustrezno ureja zaščito in varnost ljudi, okolja in lastnine) in solidarnosti EU. Poudarjen je pomen celotnega cikla nesreč, vključno z njihovim preprečevanjem, pripravljenostjo in odzivanjem nanje ter obnovo.

Sodobni nacionalni sistemi za obvladovanje nesreč naj bi poleg učinkovitega odziva ustrezno urejali tudi preventivo in pripravljenost. V fazah pred nesrečo je namreč z razmeroma malo sredstvi, v primerjavi s tistimi, ki so potrebna za odpravljanje njenih posledic in obnovo, mogoče zmanjšati posledice nesreč oziroma nesreče celo preprečiti. V omenjenih sklepih Sveta EU je poudarjena potreba po vzpostavitvi in usklajevanju trajne evropske mreže za usposabljanje za obvladovanje nesreč, predvideni pa so tudi nadaljnji koraki za izpopolnitev sistemov za zgodnje opozarjanje in alarmnih znakov za prebivalce. K boljšemu in hitrejšemu informacijskemu pretoku bo prispevala zbirka znanja s podatki o vseh strukturah, vključenih v dejavnosti CZ, in njihovih zmogljivi-

⁶ 2007 disasters in numbers. Dostopno na www.unisdr.org/eng/media-room/facts-sheets/2007-disasters-in-numbers-ISDR-CRED.pdf [15. junij 2008].

⁷ V desetletju sredi prejšnjega stoletja (1950–1959) je bilo 294 nesreč, v letih 2000 do 2005 pa kar 2788 nesreč (Disaster statistisc: Occurrence: trends-century. Dostopno na: www.unisdr.org/disaster-statistics/occurrence-trends-century.htm [18. junij 2008].

⁸ Sklepi Sveta o okrepitvi zmogljivosti odzivanja Unije na nesreče – na poti k celostnemu pristopu do obvladovanja nesreč, Svet Evropske unije, Luksemburg, 16. junij 2008.

vostih ter o izkušnjah iz intervencij ob velikih nesrečah, pa tudi druge informacije, ki olajšajo operativno delovanje. Poudarjena je krepitev Centra za spremljanje in obveščanje v Evropski komisiji (MIC) s potrebnimi človeškimi in materialnimi viri, kar naj bi pospešilo in okrepi odziv na nesreče. Dobro usklajeno in okrepljeno evropsko humanitarno pomoč, ki jo EU zagotavlja tretjim državam ob nesrečah, je mogoče doseči samo ob komplementarnem delovanju pomoči civilne zaščite in humanitarne pomoči. Poleg izboljšanja tovrstnega sodelovanja je glede civilne zaščite treba izboljšati tudi usklajevanje med Svetom EU, Evropsko komisijo in državami članicami na vseh ravneh obvladovanja nesreč. Omenjeni sklepi dajejo pomembne smernice za nadaljnje delo na področju CZ, njihov dejanski prispevek pa je odvisen od uresničevanja vseh opredeljenih nalog, za kar bo potrebno še veliko dela Evropske komisije, pa tudi držav članic.

Sodelovanje z državami Zahodnega Balkana

Prednostna naloga slovenskega predsedovanja je bila podpora državam Zahodnega Balkana pri njihovem približevanju Evropski uniji. Tej usmeritvi smo sledili tudi na področju civilne zaščite, saj verjamemo, da je to eno bistvenih področij skupnega interesa. Države Zahodnega Balkana so neposredne sosede Evropske unije, ogrožajo jih številne naravne in druge nesreče, ključna podlaga za okrepljeno sodelovanje pa je njihova evropska perspektiva. Nadaljnji razvoj nacionalnih sistemov varstva pred nesrečami, dobro regionalno sodelovanje in postopno

vključevanje v dejavnosti civilne zaščite na ravni Evropske unije so elementi, ki naj bi na Zahodnem Balkanu prispevali k boljši zaščiti ljudi, premoženja in okolja pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Delo med predsedovanjem je bilo logično nadaljevanje večletnega prizadevanja Slovenije za izboljšanje pripravljenosti in odziva na nesreče v državah jugovzhodne Evrope, hkrati pa podpira evropsko perspektivo le-teh v predpristopnem obdobju. Slovenija s prenosom znanja, izkušenj in preostalih oblik pomoči v okviru dvostranskega sodelovanja in regionalnih pobud že daljše obdobje podpira te države. Kar zadeva regionalno sodelovanje, je največ dejavnosti, predvsem usposabljanja in izobraževanja, potekalo v okviru Pobude za pripravljenost na nesreče in njihovo preprečevanje za jugovzhodno Evropo (DPPI JVE). Predsedovanje Svetu EU je ponudilo možnost za povezavo in nadgradnjo dosedanjega prizadevanja na evropski ravni, ob upoštevanju, da se dejavnosti ne podvajajo z že obstoječimi v regionalnih in mednarodnih organizacijah.

Za okrepitev stikov med državami EU in državami Zahodnega Balkana je Uprava RS za zaščito in reševanje v sodelovanju z Evropsko komisijo od 24. do 26. februarja 2008 na Bledu **organizirala seminar o krepitvi sodelovanja z državami kandidatkami in državami Zahodnega Balkana na področju civilne zaščite**. Udeležilo se ga je 90 predstavnikov iz šestnajstih držav članic EU, treh držav kandidat (Hrvaška, Makedonija, Turčija), treh morebitnih držav kandidatk Zahodnega Balkana (Albanija, Bosna in Hercegovina, Črna gora), predstavniki institucij EU, mednarodnih organizacij, regionalnih pobud in drugi (Moldova). Na seminarju so podprli

Slika 1. Pomembnost sodelovanja z državami Zahodnega Balkana so na seminarju na Bledu poudarili tudi generalni direktor Direktorata za evropske zadeve in politično bilateralno na Ministrstvu za zunanje zadeve Bogdan Benko, generalni direktor Uprave RS za zaščito in reševanje Bojan Žmavc ter direktorica Direktorata za komunikacije, pravne zadeve in civilno zaščito pri Evropski Komisiji Pia Bucella (foto: Foto Fantasy)

Figure 1. Importance of cooperation with the Western Balkan Countries was at the Seminar in Bled also stressed by the Director-General of the Directorate of European Affairs and Bilateral Political Relations at the Ministry of Foreign Affairs Mr Bogdan Benko, the Director-General of the Administration of the Republic of Slovenia for Civil Protection and Disaster Relief Mr Bojan Žmavc and the Director-General of the Directorate for Communication, Legal Affairs and Civil Protection at the European Commission Ms Pia Bucella (photo: Foto Fantasy)

Slika 2. Udeležba velikega števila strokovnjakov in prijetno okolje sta spodbudila zanimive razprave, ki so vodile k sprejetju t. i. blejske pobude s konkretnimi predlogi za krepitev sodelovanja z državami kandidatkami in morebitnimi kandidatkami Zahodnega Balkana (foto: Foto Fantasy)

Figure 2. Participation of a large number of experts as well as a pleasant environment contributed to interesting discussions resulting in adoption of the "Bled Initiative" that included concrete proposals to strengthening the cooperation with the Candidate Countries and Western Balkan Potential Candidate Countries (photo: Foto Fantasy)

nadaljnjo krepitev sodelovanja z državami kandidatkami in morebitnimi kandidatkami Zahodnega Balkana, oblikovana pa je bila tudi t. i. blejska pobuda, ki vsebuje konkretne predloge za doseg omenjenega cilja. Tem državam naj bi bilo omogočeno:

- sodelovanje v instrumentih/dejavnostih civilne zaščite na ravni EU,
- sodelovanje pri usposabljanju, vajah, izmenjavi strokovnjakov,
- sodelovanje na področju sistemov za zgodnje opozarjanje in pomoč pri uvedbi enotne evropske številke za klic v sili 112,
- seznanjenje z instrumenti predpristopne pomoči (IPA – Instrument for Pre-Accession Assistance).

Poleg tega naj bi blejska pobuda okrepila prizadevanja pri:

- nudenju vzajemne pomoči ob večjih nesrečah in
- podpori razvoju nacionalnih ter regionalnih zmogljivosti.

Ključni del dokumenta je predlog, da se znotraj obstoječih instrumentov EU oblikuje celovit program EU, ki bi zajemal vse zgoraj navedene dejavnosti⁹.

Na podlagi blejske pobude so bili sprejeti Sklepi Sveta o sodelovanju z državami kandidatkami in morebitnimi kandidatkami Zahodnega Balkana na področju civilne

zaščite¹⁰. Sklepi predvidevajo tesnejše sodelovanje teh držav v mehanizmu CZ in nalagajo Evropski komisiji oblikovanje celovitega programa sodelovanja z njimi, ki bo usmerjeno v praktične dejavnosti. Za usmerjanje in izvajanje slednjih se poleg drugega pričakuje poznavanje razmer tega območja, za kar bo potrebna nadaljnja dejavna vloga Slovenije.

Prizadevanje za izboljšanje sodelovanja z Zahodnim Balkanom na področju civilne zaščite je bilo prepoznano tudi širše, saj so bili dosežki vključeni v brdsko izjavo¹¹ in v sklepe Sveta za splošne in zunanje zadeve¹².

¹⁰ Sklepi Sveta o sodelovanju z državami kandidatkami in potencialnimi državami kandidatkami Zahodnega Balkana na področju civilne zaščite, Svet Evropske unije, 5. maj 2008.

¹¹ Brdska izjava: izjava predsedstva Zahodni Balkan v središču je bila sprejeta na neformalnem srečanju zunanjih ministrov, ki je bilo 29. marca 2008 na Brdu pri Kranju in na katerem so se zbrali predstavniki vlad držav članic Evropske unije, držav kandidat, morebitnih držav kandidat z Zahodnega Balkana in drugi. Udeleženci so podprli evropsko perspektivo držav Zahodnega Balkana. V izjavi je opozorjeno na ključna področja za nadaljnje skupne dejavnosti, tudi civilno zaščito. Izpolnjevanje pogojev, med katerimi so temeljna politična merila, bo glede na izjavo še naprej temelj širitvenega procesa. Dostopno na: http://www.eu2008.si/si/News_and_Documents/Press_Releases/March/0329Gymnich-statement.html (1. 7. 2008).

¹² Sklepi Sveta o Zahodnem Balkanu, Luksemburg, 29. april 2008. Dostopno na: http://www.eu2008.si/si/News_and_Documents/Council_Conclusions/April/0428_GAERC8.pdf (10. 7. 2008).

⁹ Outcomes of the Seminar on Strengthening Cooperation with Candidate Countries and Western Balkan Countries in the Field of Civil Protection. 26. februar 2008. DS 285/08.

Sodelovanje z mednarodnimi organizacijami

Obstoj več mednarodnih in regionalnih mehanizmov za usklajevanje pomoči ob večjih nesrečah in (ne)usklajenosti med njimi z vidika države večkrat pomeni podvajanje dejavnosti. V ta namen je bila ena od prednostnih nalog osemnajstmesečnega programa tria povečanje

usklajevanja ob večjih nesrečah med EU – mehanizmom CZ in drugimi mednarodnimi mehanizmi. Med portugalskim predsedovanjem se je okrepilo sodelovanje z Združenimi narodi, med slovenskim predsedovanjem pa je bilo doseženo soglasje o izboljšanju izmenjave informacij ob večjih nesrečah med Centrom za spremljanje in obveščanje EU (MIC) in Evroatlantskim centrom za usklajevanje pomoči ob nesrečah Nata (EADRCC), kadar sta aktivirana oba centra.

Sestanek generalnih direktorjev za CZ držav članic EU, držav Evropskega gospodarskega prostora in držav kandidatk (v nadaljevanju: sestanek)

Sestanek je redno, neformalno, polletno srečanje generalnih direktorjev za civilno zaščito, ki ga gosti država, predsedujoča Svetu EU. Pobuda za organizacijo teh srečanj je bila dana leta 1994 z Resolucijo o krepitvi sodelovanja na področju civilne zaščite¹. Prvi sestanek je bil leta 1998, v Ljubljani pa so se generalni direktorji sestali že dvajsetič.

Sestanek je pomemben zaradi medsebojne izmenjave informacij, poleg tega generalni direktorji predstavijo svoje poglede na nadaljnji razvoj evropske civilne zaščite. V Ljubljani se je od 19. do 21. maja 2008

¹ Resolution of the Council and of the representatives of the governments of the member states, meeting within the Council on strengthening Community cooperation on civil protection, 31. 10. 1994.

zbralo 110 udeležencev iz skupno 36 držav: vseh držav članic EU, držav Evropskega gospodarskega prostora in držav kandidatk za članstvo; na posebnem delu skupnega sestanka so bili tudi predstavniki vseh morebitnih držav kandidatk Zahodnega Balkana (Albanije, Bosne in Hercegovine, Črne gore in Srbije) in predstavniki UNMIK/Kosova v skladu z resolucijo Združenih narodov 1244 ter predstavnik Regionalnega sveta za sodelovanje v okviru procesa sodelovanja držav jugovzhodne Evrope (SEECIP). Udeleženci so se seznanili z možnostmi za sodelovanje v dejavnostih EU na področju civilne zaščite, na drugi strani pa so lahko tudi sami predstavili svoje prednostne naloge in predloge v zvezi s tem. Skupno srečanje je potrdilo obojestransko pripravljenost za nadaljnjo krepitev sodelovanja. Ob tem so potekali dvostranski sestanki s posameznimi državami članicami, državami Zahodnega Balkana in Evropsko komisijo. Vse države so izrazile veliko zadovoljstvo in se zahvalile Sloveniji za organizacijo tega prvega skupnega srečanja na ravni generalnih direktorjev za civilno zaščito držav članic EU in morebitnih držav kandidatk Zahodnega Balkana.

Slika 3. Generalni direktorji za civilno zaščito držav članic EU, držav Evropskega gospodarskega prostora in držav kandidatk so na skupnem sestanku z generalnimi direktorji držav morebitnih kandidatk Zahodnega Balkana začrtali temelje nadaljnega sodelovanja na področju civilne zaščite (foto: Foto Bobo)

Figure 3. At the joint meeting with the Directors-General of the Western Balkan Potential Candidate Countries, the Directors-General for Civil Protection of the EU Member States, of the countries of the European Economic Area and of the Candidate Countries outlined foundations for further cooperation in the field of civil protection (photo: Foto Bobo)

Drugi dosjeji

Glavnina dela je bila opravljena na področjih, ki jih je Slovenija opredelila kot prednostna v svojem delovnem programu, poleg tega smo bili med predsedovanjem uspešni še na dveh področjih. Usklajen je bil Inventorij instrumentov EU na področju KBRJ-tveganj in posodobljen Priročnik EU za usklajevanje ob nesrečah in krizah.

Sklepne misli

Predsedovanje Svetu EU je majhni državi, kakršna je Slovenija, omogočilo, da je bil naš glas pri snovanju, sprejemanju in udejanjanju evropskih politik bolj prepoznaven. Dobili smo možnost, da smo usmerjali delo in znotraj posameznih politik namenili poseben poudarek dejavnostim, ki smo jih opredelili kot prednostne.

Slika 4. Udeležence je na začetku sestanka nagovoril minister za obrambo Karl Erjavec (foto: STA)

Figure 4. Minister of Defence Mr Karl Erjavec addressed the participants at the opening of the meeting (photo: STA)

Dnevni red zasedanja osrednjega sestanka je oblikovala Evropska komisija glede na aktualno problematiko o pripravljenosti in odzivu na nesreče. Generalni direktorji so si izmenjali mnenja in predstavili svoje poglede na nadaljnjo krepitev zmožnosti EU za odzivanje na nesreče. Glede na požare v letu 2007 je bil pomemben del razprave namenjen pripravam na poletno požarno sezono v letu 2008. Tudi na osrednjem delu sestanka so države potrdile zavezanost k nadaljnji krepitvi sodelovanja z državami Zahodnega Balkana, predvsem pa so izrazile zadovoljstvo, da so se posebnega dela sestanka udeležile vse države tega območja. Razpravljali so še o nadaljnjem razvoju Centra za spremljanje in obveščanje (MIC) ter o stanju in prihodnjem delu v zvezi z moduli civilne zaščite, usposabljanjem in izmenjavo strokovnjakov. V zadnjem delu sestanka so si države izmenjale praktične izkušnje in dobre prakse na nacionalni ravni, da bi tudi tako prispevale k izboljšanju pripravljenosti in odziva na nesreče ter zmanjšanju njihovih posledic.

Slika 5. Na sestanku generalnih direktorjev v Ljubljani so bili navzoči predstavniki vseh držav članic EU in Norveške. Zastopane so bile tudi vse države kandidatke in morebitne kandidatke Zahodnega Balkana, ki so se jim pridružili tudi predstavniki UNMIK/Kosova v skladu z resolucijo Združenih narodov 1244 (foto: Foto Fantasy)

Figure 5. At the Meeting of the Directors-General in Ljubljana, representatives of all EU Member States and of Norway were present. All Candidate Countries and the Western Balkan Potential Candidate Countries were represented as well, joined by the representatives of UNMIK/Kosovo, in accordance with the United Nations Resolution 1244 (photo: Foto Fantasy)

Kakor na državni ravni je bilo predsedovanje Svetu EU tudi za Upravo RS za zaščito in reševanje velik izziv. Intenzivne priprave so prispevale k temu, da je delo potekalo po načrtu in v skladu s šestmesečnim programom.

Na področju civilne zaščite smo uresničili vse cilje, ki smo si jih zadali ob začetku predsedovanja. Največji napredek je bil narejen glede držav Zahodnega Balkana, saj do slovenskega predsedovanja z njimi pravzaprav ni bilo sodelovanja na ravni EU, zdaj pa so sprejeti sklepi Sveta, ki opredeljujejo nadaljnje korake. Pomembno soglasje držav članic EU je bilo sprejeto tudi glede krepitev zmogljivosti odzivanja Unije na nesreče, s poudarkom na celostnem pristopu do obvladovanja nesreč. Nezanemarljiva je tudi širša prepoznavnost pomembnosti področja civilne zaščite, saj je bilo vključeno tudi v sklepe Evropskega sveta¹³.

Viri in literatura

1. Brdska izjava: izjava predsedstva Zahodni Balkan v središču. 29. marec 2008. Dostopno na: http://www.eu2008.si/si/News_and_Documents/Press_Releases/March/0329Gymnich-statement.html (1. 7. 2008).
2. Community cooperation in the field of civil protection. Dostopno na: http://ec.europa.eu/environment/civil/prote/cp01_en.htm (18. junij 2008).
3. Sklepi Sveta o sodelovanju z državami kandidatkami in potencialnimi državami kandidatkami Zahodnega Balkana na področju civilne zaščite, Svet Evropske unije, 5. maj 2008.
4. Sklepi Sveta o okrepitvi zmogljivosti odzivanja Unije na nesreče – na poti k celostnemu pristopu do obvladovanja nesreč, Svet Evropske unije, Luksemburg, 16. junij 2008.
5. Sklepi Sveta o Zahodnem Balkanu, Luksemburg, 29. april 2008. Dostopno na: http://www.eu2008.si/si/News_and_Documents/Council_Conclusions/April/0428_GAERC8.pdf (10. 7. 2008)
6. Disaster statistisc: Occurence: trends-century. Dostopno na: www.unisdr.org/disaster-statistics/occurrence-trends-century.htm (18. junij 2008).
7. Evropski svet v Bruslju, 19. in 20. junij 2008. Sklepi predsedstva. 11018/08.
8. Odločba Sveta 2007/162/ES, Euratom o vzpostavitvi finančnega instrumenta za civilno zaščito.
9. Odločba Sveta 2007/779/EC, Euratom o vzpostavitvi mehanizma Skupnosti na področju civilne zaščite (prenova).
10. Outcomes of the Seminar on Strengthening Cooperation with Candidate Countries and Western Balkan Countries in the Field of Civil Protection. 26. februar 2008. DS 285/08.
11. Resolution of the Council and of the representatives of the governments of the member states, meeting within the Council on strengthening Community cooperation on civil protection, 31/10/1994.
12. 18-mesečni program predsedovanja Nemčije, Portugalske in Slovenije. Bruselj, 21. december 2006. 17079/06. Dostopno na: http://www.eu2008.si/si/News_and_Documents/download_docs/January/01160TH_PV_EP/01118-monthProgramme.pdf (5. 7. 2008).
13. 2007 disasters in numbers. Dostopno na www.unisdr.org/eng/media-room/facts-sheets/2007-disasters-in-numbers-ISDR-CRED.pdf (15. junij 2008).

¹³ Evropski svet v Bruslju, 19. in 20. junij 2008: Sklepi predsedstva. 11018/08.